

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 10 czerwca 2010 r.

**Pan
Ireneusz Dziubek
Komendant Straży Miejskiej Kalisza**

LPO-4101-05-05/2010
P/10/167

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Straż Miejską Kalisza (zwaną dalej „Straż”) w zakresie funkcjonowania straży w latach 2008-2010 (do dnia 31.03.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 maja 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje Panu Komendantowi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia funkcjonowanie Straży w okresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Powyższą ocenę ogólną uzasadniają przedstawione niżej oceny cząstkowe.

1. Straż powołana została uchwałą z dnia 28 października 2004 r. Rady Miejskiej w Kalisza, jako odrębna jednostka budżetowa do wykonywania zadań w zakresie ochrony porządku publicznego, wynikających z ustaw i aktów prawa miejscowego.

Z ustaleń kontroli wynika, że Miasto Kalisz zapewniło odpowiednie warunki lokalowe i techniczne Straży. W latach 2008-2009 na działalność Straży z budżetu Miasta na zadania z rozdziału 75416 –Straż Miejska, wydatkowano odpowiednio 2.520,6 tys. zł i 2.779,7 tys. zł.

Na koniec roku 2008 i 2009 w Straży zatrudnionych było odpowiednio 44 i 45 strażników oraz 6 pracowników biurowych (bez pracowników tzw. administracyjno-

pomocniczych). Strażnicy na wyposażeniu posiadali niezbędny sprzęt, w tym m.in. kajdanki, pałki obronne, ręczne miotacze gazu oraz 6 samochodów osobowych, 2 skutery, 6 rowerów.

Z ustaleń kontroli wynika, że wszyscy strażnicy spełniali podstawowe kryteria zatrudnienia określone w *art. 24 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych*¹. Na koniec 2009 r. spośród 45 strażników 22 osoby posiadały wykształcenie wyższe. Ponadto strażnicy ukończyli dodatkowe szkolenia, w tym m.in. w zakresie udzielania pierwszej pomocy (45 osób) i bezpieczeństwa pożarowego (45 osób) oraz w zakresie pedagogiki (25 osób).

W badanym okresie Pan Komendant kontynuował zapoczątkowane w 2005 r. działania zmierzające do doskonalenia organizacji i zarządzania Strażą. Powołano m.in. Referaty: Patrolowo- Interwencyjny i Profilaktyki i Prewencji (w tym Sekcję Posterunków i Patroli Szkolnych), Sekcję Monitoringu Środowiska oraz Samodzielne Stanowisko ds. Interdyscyplinarnego Reagowania.

NIK zwraca uwagę, że ww. zmiany organizacyjne wprowadzane zostały zarządzeniami Komendanta Straży i nie zostały uwzględnione podlegającemu zatwierdzeniu przez Radę Miejską Kalisza, Regulaminie Organizacyjnym Straży.

2. W ocenie NIK, Straż prawidłowo realizowała zadania wynikające z *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych*² w zakresie ochrony porządku publicznego oraz należycie dokumentowała czynności wykonywane przez dyżurnego i strażników.

W latach 2008-2009 Straż ujawniła 19.152 wykroczenia, w następstwie, których udzielono 15.447 pouczeń, nałożono 3.617 mandatów na kwotę 290,3 tys. zł oraz skierowano 88 wniosków do sądu.

W latach 2005-2009 wskaźnik prewencyjnego działania (*udział pouczeń udzielonych sprawcom ujawnionych wykroczeń do ogólnej liczby ujawnionych wykroczeń*) był wyższy od wskaźnika represyjnego działania (*udział liczby nałożonych mandatów karnych i wniosków do sądów, do ogólnej liczby ujawnionych wykroczeń*). W 2005 r. wyniósł odpowiednio 80,3% i 19,7%, a w 2009 r. 78,6% i 21,4%.

Zauważyć również należy uczestnictwo Straży w realizacji programów lokalnych i rządowych obejmujących m.in. organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań, a więc w obszarach gdzie w ostatnich latach odnotowywano największą liczbę interwencji.

¹ Dz. U. Nr 123, poz. 779 ze zm.

² Dz. U. Nr 123, poz. 779

Istotne znaczenie dla efektywności pracy Straży miała też oparta na zawartych porozumieniach współpraca z Policją oraz Państwowymi Strażami: Pożarną, Rybacką, Łowiecką i Graniczną.

3. NIK krytycznie ocenia rzetelność realizacji przez Straż wynikającego z § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 1994 r. w sprawie sposobu dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia, *ściąganých w postępowaniu mandatowym, oraz organów właściwych w sprawach rozprawiania i rozliczania blochków mandatowych*³, obowiązku przekazania do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego (WUW) comiesięcznej informacji o wykorzystaniu uprawnień w zakresie nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym. Do WUW przekazywane były przez Straż wyłącznie informacje o liczbie otrzymanych i wykorzystanych blochków mandatowych, bez podania informacji o wysokości nałożonych i uiszczanych grzywien.

4. W okresie od 22.10.2008 r. do 31.12.2009 r. Pan Komendant wystawił na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez Prezydenta Miasta Kalisza 1.047 tytułów wykonawczych na kwotę 83.910 zł dotyczących niezapłaconych należności Miasta Kalisza z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych, co NIK ocenia negatywnie. Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że tytuły wykonawcze wystawiane były przez Pana Komendanta dopiero po upływie nawet ponad dwóch miesięcy od dnia ich wymagalności.

Zdaniem NIK upoważnienie do wykonywania tej czynności przez Pana Komendanta nie ma podstaw prawnych. Zgodnie z postanowieniem *art. 268 a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego*⁴, organ administracji publicznej może upoważnić do wykonywania czynności w jego imieniu tylko pracowników kierowanej przez niego jednostki organizacyjnej. Zgodnie z nadanym jej statutem Straż funkcjonowała, jako wyodrębniona jednostka budżetowa Miasta Kalisza, a więc poza strukturami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Kaliszu.

5. Straż zarejestrowała zbiory danych osobowych u Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO) oraz opracowała i przestrzegała politykę bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, jak również instrukcję zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych.

NIK negatywnie ocenia nie posiadanie przez pracowników indywidualnego upoważnienia do przetwarzania danych osobowych. NIK nie podziela zawartej w

³ Dz. U. Nr 131, poz. 663

⁴ Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

wyjaśnieniach Pana Komendanta opinii, że brak szczegółowej regulacji formy tego upoważnienia w przepisach *art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych*⁵, pozwala na dowolność w przedmiotowym zakresie. W ocenie NIK upoważnienia te ze względu na swoją istotę winny mieć charakter indywidualny, potwierdzony stosownym dokumentem. Zbiorcza ewidencja osób uprawnionych może mieć jedynie charakter pomocniczy.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. *Przekazanie obowiązku wystawiania tytułów wykonawczych związanych z egzekucją grzywnien nakładanych w drodze mandatów karnych do Urzędu Miejskiego w Kaliszu.*
2. *Podjęcie działań zmierzających do formalnego uregulowania zmian organizacyjnych Straży, wprowadzonych zarządzeniami Komendanta Straży.*
3. *Przekazywanie do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego zbiorczych informacji dotyczących liczby otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych, zawierających również dane o nałożonych i uiszczonych grzywnach.*
4. *Udzielenie pracownikom Straży indywidualnych upoważnień do przetwarzania danych osobowych.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁵ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.